

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1749

Caput IV. Altera pars præcedentis dissertationis, quæ est de Animarum
origine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83642](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83642)

cum de illa altera accenditur, neque dum à nobis uter inflatur, aliqua portio nostræ naturæ in illum infunditur. Ratione ergo consimili Deus absque substantiæ suæ diminutione creavit animam de se ipso. Etiam Eliseus flando mortuum puerum suscitavit, neque portio substantiæ ipsius discerpta est atque abscissa.

10.
Solutio.

Resp. dist. majorem: Spiritus hominis est halitus Dei, id est, spiritus hominis halitu Dei productus est ex nihilo, concedo: id est, spiritus hominis est halitus, qui est halitus naturæ Dei, nego: *Quid est quod dicis* (ait S. P. Augustinus lib. 111. de Orig. Animæ ad Vincentium Victorem cap. 3.) *eam particulam esse quamdam halitus naturæ Dei? Numquidnam ipsum halitum naturæ Dei, cujus halitus est ipsa particula, negas ejusdem cujus Deus est esse naturæ? Si negas, ergo de nihilo & ipsum halitum fecit Deus, cujus halitus animam vis esse particulam. Aut si non de nihilo, dic unde illum fecerat Deus. Si de se ipso, ergo ipse est, quod absit, materies operis sui.* Distinguo etiam minorem: Spiritus Dei est ex Dei substantia, spiritus creatus à Deo, nego: Spiritus datus à Deo, nempe

Spiritus Sanctus, est ex Dei substantia, videlicet, procedens à Patre & Filio, qui sunt eadem substantia, concedo. At quid inde? Spiritus Sanctus est ipse Deus, eademque cum Patre & Filio substantia & natura. Quare & ipsa Anima Deus foret, si esset spiritus non de nihilo, sed de ipsa substantia Dei. Vincentii exempla adversus auctorem retunduntur. Ignis enim integer manet dum lucerna altera accenditur, sed alterius naturæ est, non *specificæ*, ut inquit, sed *numericæ*: animam vero ac Deum esse individua ejusdem *speciei*, nisi maximam Deorum turbam invexeris, non poteris ullo modo percipere. Inflando utrem, non de natura nostra, sed de isto aere circumfuso flatum facimus. Ita Deus non de natura sua creavit in homine spiraculum vitæ, sed ex nihilo: nam cum sit omnipotens & incorporeus, nec aërem attrahit ad spirandum, neque indiget aere ut faciat flatum viventem ac sentientem. Ad Prophetæ exemplum *Itane*: (ait S. Pater eodem libro cap. 5.) *flatum Elisei fuisse putas animam pueri? Non usque adeo te à vero exorbitare crediderim.* Verum plura eo loco Augustinus.

C A P U T IV.

Altera pars præcedentis dissertationis, quæ est de Animarum origine.

S U M M A R I U M.

I. Probatur, spirituales animas non fuisse creatas extra corpora.
à num. 2. usque ad 8. Diluuntur opposi-
tiones.
à num. 9. usque ad 17. Propugnatur, quæstio-

nem, an anima ex nihilo creetur, esse perdifficilem, licet interim certum sit, eam non propagari ex semine corporali.
à num. 18. usque ad 33. Adversæ opinionis fundamenta solvuntur.

De anima-
rum origine.

SIT modo adversus Origenianos, Priscillianistas, ceterosque, qui de animarum origine turpissime desipuerunt,

I. PROPOSITIO. I. Spirituales animæ non sunt creatæ extra corpora, atque in terrenum carcerem ob perpetratum crimen detrusæ.

Exploditur contrarius error his momentis. Principio juxta dogmata Origenis causa mundi faciendi non fuit ut conderentur bona, sed ut cohiberentur mala, quippe corpora creata sunt ut essent vincula animarum, quæ peccando à Conditorce recefferant. At nullam causam faciendi mundi Scriptura commemorat, nisi ut bona fierent à bono Deo, *Vidit enim Deus cuncta quæ fecerat & erant valde bona*, legimus 1. Genes. v. ult. Non fuissent autem valde

R. P. Berti Theol. Tom. II.

bona; si corporibus singulis fuisset alligata anima nefario scelere turpis. Igitur adversatur Origenianum dogma Scripturis. Deprompta est hæc prior argumentatio ex Augustino lib. xi. de Civit. Dei cap. 23. atque iisdem pene verbis contexta. Præterea definitum est Canone vi. Concilii Bracharensis, necnon à Viennense sub Clem. V. animam esse suapte natura *formam corporis*. Non ergo propter demerita quasi mancipium corporis ergastulo subicitur. Rursus immundi dæmones gravius peccaverunt, quam animæ, & dæmonibus aerium corpus, Animabus vero terrenum ac limosum, si his credimus, pro carcere constructum est. Graviori ergo culpæ, quod repugnat summi Numinis inviolatæ æquitati, levior pœna rependitur; cum solidiora & crassiora hominum

O o 2

num corpora sint comparatione ætheris carceres magis tenebricosi ac teterrimi. Atque hanc ratiocinationem pariter ex Augustino deprompsimus memorato libro de Civ. Dei, & adversus Priscillianistas ad Orosium cap. 8. Uterius, ut eodem loco magnus Doctor animadvertit, si Deus peccatis rationalium spirituum ad fabricandum mundum esset adductus, hoc sequeretur absurdum, quod duos soles, vel tres, vel quatuor, vel centum, dummodo centum animæ æqualiter peccassent, debuisset producere: & consequenter præsens mundi harmonia non est ab Opificis provisione mirabili, sed contigit tanta unius animæ peccantis progressionem, ut sola corpus tale, id est, solem promereretur. Denique ad Rom. v. 12. habemus; quod *per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit*; non ergo extra Adam animæ peccaverunt, nec in Adam, hoc est, in carnem, quæ ex Adam propagata est, tanquam in carcerem fuerunt intrusæ. Quod etiam argumentum exscripsimus ex Augustino Epist. xxviii. ad Hieronymum prope finem.

2. Opp. 1. Sap. viii. 19. & 20. legitur: *Puer autem eram ingeniosus, & sortitus sum animam bonam: & cum essem magis bonus, veni ad corpus incoquinatum.* Pro conditione ergo meritum præcedentium corpora aut inquinata, aut munda animabus deputantur.

3. Resp. nego consequentiam: enimvero planissimus sensus est Salomonem adhuc puerum optimæ indolis & temperiei fuisse, ejusque animam absque notabili vitio naturali; cumque esset magis bonus Divinæ gratiæ auxilio, diu continentiam ac munditiem carnis servasse, atque eo pervenisse ut in mortali corpore caste viveret ex totis præcordiis Deum precatus, ut terrena inhabitatio deprimeret sensum multa cogitantem. Nec patitur textus ille interpretationem Origenistarum: nam si anima hujus pueri erat bona, nec animus terrenum in corpus truditur nisi propterea quod in superiori vita improbus evasit, quo jure anima illa venit ad corpus? Quod certo quantumvis optimæ temperiei, malorum animorum est, non honorum custodia. Si vero Origenianus reponat animas, quas Deus mittit in corpora, pares natura fuisse, nec discrepantes mala liberi arbitrii voluntate; non erat ergo bona anima hujus pueri, nec melior cæteris differentia morum. Sed nec melior erat corporali temperamento, quoniam puer

erat magis bonus antequam veniret ad corpus incoquinatum. Unde igitur? Vide Augustinum libro x. de Gen. ad literam cap. xvii. & sequenti, in quo etiam hunc locum egregie interpretatur de Christo Domino. Ipsius vero ante Incarnationem præexistentiam & firmissima fide tenemus, & alibi contra Socinianos propugnativimus. Atque hinc eruitur responsio altera, quod verba Salomonis accipienda sunt de Filio Dei, cujus ille typum gerebat.

Opp. 2. S. P. Augustinus lib. vii. de Gen. ad lit. cap. 24. ut suam de simultaneous rerum omnium productione tueretur sententiam, ait: *Credatur ergo, si nulla scripturarum auctoritas seu veritatis ratio contradicit, hominem ita factum sexto die, ut corporis quidem humani ratio causalis in elementis mundi, anima vero jam ipsa crearetur, sicut primitus conditus est dies, & creata lateret in operibus Dei, donec eam suo tempore sufflando, id est, inspirando, formato ex limo corpori infereret.* Ergo Augustinus in errorem prolabitur, quem ipse in Origenistis reprehendit.

Resp. 1. Nego consequentiam; non enim Augustinus opinatur animam Adæ tanquam captivam ob culpæ demeritum venisse invitam ad corpus: sed eo fine conditam, ut corpus statim formandum sponte subiret. Secundo respondeo, quidquid Vellossillus scribat Advert. in tom. ix. q. 17. falsum esse quod S. P. hanc de anima Adæ tenuerit opinionem. Disputat quidem citato libro vii. an simul cum aliis creaturis anima producta sit; & cap. 22. demonstrat non fuisse conditam secundum causalem rationem, quoniam hæc ratio causalis in creatura corporea latere non potuit, cum anima spiritalis sit, & expers materiæ. Proximo capite demonstrat nec latuisse animæ primordiale rationem in natura Angelorum, cum anima filia Angeli non dicatur. Capite sequenti vicesimo quarto ait, *Quod humana opinioni tolerabilius videtur, si potius affirmetur animam creatam quidem ab initio, sed latuisse in operibus Dei, donec formato Adæ corpori infereretur.* Quam opinionem esse præcedenti tolerabiliorem nemo non videt. Hanc postremam de anima latente in operibus Dei, fa-teor Augustinum arbitrio lectorum relinquere, hac tamen prudentissima cautione, *si nulla Scripturarum auctoritas, seu veritatis ratio contradicit.* Imo cap. 25. & 26. totus est in refellendo illorum errore, qui putant animam venisse coactam ad corporis habitaculum.

Hæc

Hæc sane non dogmatizantis cum Origene, sed accurati scriptoris secernentis probabilia ab erroneis, clarissima indicia sunt. Et tolerabiliorem illam opinionem amplectiturne Augustinus? Minime. Capite 27. ita disputationem absolvit: *Nunc tamen de anima, quam Deus inspiravit homini sufflando in ejus faciem nihil confirmo, nisi quia ex Deo sic est, ut non sit substantia Dei, & sit incorporea, id est, non sit corpus, sed spiritus.* Libro itaque de Genes. septimo nihil S. Pater definivit. Quid postea? De Civit. Dei XI. cap. 23. potius in eam sententiam flectitur, ut animam creatam asserat homine jam formato. *Et cum virum (inquit) terreno formasset ex pulvere, eique animam qualem dixi, sive quam jam fecerat, sufflando indidisset; sive potius sufflando fecisset, eumque statum quem sufflando fecit, nam quid est aliud sufflare quam statum facere, animam hominis esse voluisset, &c.* Atque huic Augustiniane sententiæ subscribo. Nec tamen retracto quæ de simultanea creatione dicta sunt alibi: sed dico in illis sex diebus omnia fuisse condita causaliter, quæ in rationibus causalibus latere poterant, à quorum genere segregandæ sunt universorum hominum animæ: necnon assero in primo capite Genes. plura narrari, quorum duplex distingui debet productio, videlicet, in causâ, & in propria specie. Quare homo pertinet ad creationem simultaneam, & temporariam, ut explicavi præcedenti libro cap. 2. Inspiratio autem, qua homo factus est in animam viventem spectat ad productionem hominis alteram, videlicet in specie sua. Responderi etiam potest cum D. Thoma q. xc. art. iv. *quod anima humana præcessit in operibus sex dierum secundum quandam similitudinem generis, prout convenit cum Angelis in intellectuali natura.*

6.
Obiectio 3

Opp. 3. Videtur hæc opinio de animarum præexistentia omnium hominum sensu firmari. De Ethnicis liquet quod penes ipsos hæc invaluerit opinio ex Panegyrico dicto Theodosio Imperatori, ubi legimus, quod *Divinus animus ventururus in corpus dignum prius metiatur hospitium.* Judæos eandem tenuisse *πρεξ τ' ἀποστάσεως τῶν ψυχῶν* ut Græci Philosophi loquuntur, de præexistentia ac volutione animarum opinionem, constat ex interrogatione eorum apud Joannem ix. 2. *Quis peccavit hic, aut parentes ejus, ut cæcus nasceretur?* Inter clarissimos Ecclesiæ Patres eandem sententiam recitat, nec redarguit S. Hieronymus

Comment. in Epistolam ad Ephesios, & ad Philemonem. Augustinus ipse dubitavit an sol & sidera sint animata. Quod videtur Priscillianistarum errori valde proximum. Ergo, quod probandum erat, Origeni omnes plane gentes quodammodo assentiuntur.

Resp. nullam nobis aut Platoniorum, aut Pythagoreorum hac in parte habendam esse rationem; nam intelligibilia, quæ horum philosophorum aliqui contendunt rebus corporalibus antecessisse, simul cum his fuisse producta nobis demonstrant argumenta validiora. Neque enim sapientissimus artifex indigens erat exemplaris & archetypi ut mundum construeret, cujus sapientia sempiternas rationes continet rerum faciendarum: atque congruum erat, ut opera, quam principio molitus est, tanto digna esset opifice, & referta rerum universarum generibus. Apud Judæos lex etiam corporales morbos transgressoribus minabatur; atque in traditione habebant cæcitatem, aliæque vitia corporis poenam esse peccati. Interrogabant itaque ejusnam peccati poena esset illa à nativitate cæcitas; videbatur enim illis imperceptibile potuisse hominem ante nativitatem peccare. Difficultatem ergo suam memorata interrogatione proposuere. Nec repugno Judæorum aliquos post exortas Philosophorum sectas etiam de animorum in corpora transmigratione cogitasse: quod apparet ex Philone claro gentis hujus scriptore. Sed hæc interrogantibus respondit Jesus: *Neque hic peccavit, nec parentes ejus,* actuali quidem peccato, quale suspicabantur causam fuisse cæcitat. Ergo illius hominis anima non fuit ob actuale aliquod crimen damnata ad ergastulum corporis oculorum acie privati. Hieronymus in prima contra Rufinum Apologia à se omnem erroris accusationem propulsat, dicendo se, cum officio Commentatoris fungeretur Origenem Christianæ verecundiæ studio non reprehendisse, & in fine primi capitis Comment. Epist. ad Ephesios satis ostendisse ab ea sententia, quam sub alterius persona retulerat, suam omnino esse discordem. Augustini de anima coelestium corporum dubitatio nihil cum errore Origenis habet affinitatis, cum nulli in illius mentem venerit rationales spiritus in cœli luminaria fuisse detrufos. Dubitavit tantum an hæc habeant rectores spiritus, & si habent, num ab his vitaliter inspirentur; quod & retractavit in posteriori libro Retr. cap. vii. Quantum vero ætate Augustini rationalis ac prudens fuerit ejusmodi dubitatio,

7.
Solutio.

tatio, & an explosa sit in literis Iustitiani approbatis auctoritate Vigilii Papæ, disserit in Vindiciis cap. IV. §. 2. Cardinalis Norisius.

8. **Objectio ultima cum solutione.** Opp. ultimo: Anima, dum moritur corpus, non moritur, sed remanet immortalis: Ergo dum producitur corpus, non creatur, sed erat. Resp. nego consequentiam; quippe in interitu corporis anima rationalis non deletur, quoniam ipsa corporalis non est, nec partes habet quæ dissolvantur. Producitur tamen una cum corpore, quod sit ejusdem corporis forma: sed neque eodem modo gignitur decisione materiæ & corporali propagatione, cum fiat ex nihilo dum unicuique singillatim inseritur. Accedit, quod separatio animæ à corpore est poena, & cum primum Anima creata est, poena esse non debuit. Ergo nec debuit anima produci à corpore separata.

9. **Propositio 2.** PROPOSITIO II. An Anima creetur ex nihilo quæstio perdifficilis est, nec sine causa Magnus Augustinus de hac re dubitavit: certissimum tamen est atque catholicum Dogma, cui nefas est refragari, quod non propagatur ex semine & traduce corporali.

10. **Probatur difficile dogma esse.**

Illud enim perdifficile dogma est, quod nullo certo argumentorum genere potest resolvi. Istiusmodi est quæstio de animarum origine. Ergo hæc quæstio perdifficilis est, & Augustinus jure merito de hac re suam sententiam suspendit. Prob. minor. Quidam Theologi probant animam fieri ex nihilo ex Scripturis, unde quatuor loca producunt: Primum ex Psalmo xxxii 17. *Qui finxit singillatim corda eorum.* Secundum Is. xlii. & Zach. xii. ubi legimus *Dominum fingere spiritum hominis in eo.* Tertium ex cap. xii. Ecclesiastæ 7. *Antequam revertatur pulvis in terram suam, & spiritus redeat ad Deum qui fecit illum.* Quartum ex Joan. v. 17. *Pater meus usque modo operatur, & ego operor.* Hæc sunt, unde Theologi quidam probant animam ex nihilo fieri, ut Bellarminus lib. iv. de Amiff. Grat. cap. xi. Gabriel Biel. in 2. sen. dist. 17. q. 1. concl. 3. Eftius dist. eadem §. xi. qui etiam addit verba Apostoli ad Hebræos xii. 9. *Patres quidem carnis nostræ eruditores habuimus, & reverebamur eos: non multo magis obtemperabimus patri spirituum, & vivemus?* Sed hæc non videntur definire quod singulorum animæ fiant ex nihilo. Quod primo constat ex ipsomet Bellarmino, qui post argumenta nonnulla ex his scripturis petita, ait: *Quare ut Sanctus Augustinus*

disputat in Epist. 28. ad Hieronymum, nullus fortasse scripturæ locus invenietur, in quo perspicue doceatur animas non fieri ex propagine, sed creari. Præterea S. Pater quid hujuscemodi testimonia efficiant demonstrat in Epist. 28. nuper laudata, & in 1. libro de Origine Animæ contra Vincentium Victorem. Nam ad 1. & 2. respondet cap. hujus libri 14. *Adjecit, qui fingit spiritum hominis in ipso, quasi hoc negetur. Sed unde eum fingat, hoc quaeritur. Nam & corporalem hominis oculum, quis nisi Deus fingit?* Animadvertit & in Esaïæ 42. probabiliter Spiritum Sanctum esse significatum: quem aut creari aut gigni nullus Catholicorum audent asserere. Eftius vim inesse putat in adverbio *singillatim*, quo nobis innuitur aliquod peculiare de productione animarum. Verum si illud accipitur, ut vertit Hieronymus, & valet Hebraicum **וְיָ**, pro *pariter*, inanis est hæc argumentatio: si prout idem est, ac *peculiariter*, nihil demonstrat quam specialem animorum productionem, non utique ex aqua, vel terra; Animam quippe Adæ creando Deus inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ. Ad tertium reponit magnus Doctor: *Sed omne etiam corpus ipse facit. Quod autem ex propagine corpus humanum faciat nullus ambigit. Ac per hoc de anima, cum eam constet ab illo fieri, unde eam faciat, utrum ex propagine sicut corpus, an insufflando sicut primam fecit, adhuc utique requirendum est.* Quod sequitur, liquet ex ipso Evangelio, hoc tantum monstrare quod Patris & Filii opera sint indistincta, & non de animorum creatione istic agi, sed universim de institutæ naturæ conservatione, specialiter vero de Christi miraculis & ejus divinitate. Eam ob rem S. Pater recitato hoc testimonio à Hieronymo modeste respondet: *Ecce volo, ut illa sententia (quod singulas animas singulis nascentibus etiam modo Deus inspiret) mea sit, sed nondum esse confirmo.* Ad Hebræos xii. dicitur Deus Pater spirituum, quoniam ipse solus dat spiritus dona: alioqui si *Patrem spirituum* dictum putas quod sit creator animorum, non erit forte satis apta verborum antithesis inter patrem carnis, & patrem spirituum; nam Deus tam carnis, quam animorum est opifex.

Addunt quidam quod formata muliere ait Adam: *Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea.* Corpus quidem, inquiunt, Evæ ex corpore Adam his verbis insinuat eductum, sed non unius anima ex anima alterius. Corpus ergo pro

11. **Confirmatio.**

propagatur, non anima. Sed illi qui propaginem asserunt Animarum, hinc se putant invictius suam munire sententiam, quia cum scriptum sit, detraxisse Deum costam de latere viri sui, eamque ædificasse in mulierem, non est additum quod in ejus faciem sufflaverit flatum vitæ, ideo inquit, quia jam de viro fuerit animata. Ad illud vero quod ait Adam, hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea; nec ait, spiritus de spiritu meo, vel anima de anima mea: sic ab eis responderi potest, ut à parte totum intelligatur hoc dictum, os & caro mea, sed quæ animata fuerint detracta, non mortua. Hæc S. P. Augustinus citato libro cap. 18. Quantum ergo ad Scripturarum loca pertinet, repetam cum magno Doctore, an anima sit ex propagine sui generis, Ego nec defendo nec refello: sed si defendendum est, vel refellendum, perspicuis, non ambiguis testimoniis id agendum esse commoneo.

12. Patrum testimonia solvantur. Secundo pro creatione Animorum plura Patrum testimonia solent proferri. At ex adverso possumus recitare permulta, quibus constat originem animæ non fuisse antiquis omnino exploratam. Apertissima sunt verba Eucherii Episcopi Lugdunensis libro 1. super Genesim cap. 3. Patrum Africanorum in Epistola Synodica cap. x. Fulgentii lib. 3. de Veritate Prædestinat. & Grat. cap. 20. Gregorii Magni Epist. ad Secundinum, Prudentii in libro de Prædest. cap. 16. Hugonis à S. Victore lib. 1. de Sacramentis P. 7. cap. 30. Qui omnes scribunt quæstionem esse insolubilem, dubiam, multum discussam, sed absque certa definitione relictam. Legatur Alipius Reylof Gandavensis lib. vi. de Anima cap. 2. & Norisius in Vindiciis cap. 4. §. 111. Doctissimus Bellarminus ait Augustinum in Epist. ad Optatum 157. sententiam de traduce animarum apertissime refellisse, & sententiam Tertulliani summæ perverſitatis damnare. Sed Norisius recte observat in eadem Epistola adhuc Augustinum dubitare: reprehendere tantum inconsideratam temeritatem eorum, qui rem obscurissimam humanis conjecturis definire præsumunt; Tertulliani vero doctrinam perversam esse propterea, quod cum crederet animam esse corpoream, gigni putabat ex semine corporali. Addit Bellarminus S. Leonem Magnum Ep. ad Turibium, cap. 10. hæc scribere: *Catholica fides constanter prædicat, atque veraciter quod anima hominum priusquam suis inspirarentur corporibus non fuere, nec ab uno incorporarentur, nisi ab opifice Deo, qui ipsa-*

rum est Creator & corporum. Sed demonstrat Norisius id idem contra Origenis, & Eutychetis perversa Dogmata institui sermonem. Atque hæc de Antiquorum Patrum sententia summatim attingi, ut quisque Norisium & Reylofium adire non prætermittat.

13. Scholasticorum argumenta desumpta ex animi incorporali natura; verum non desunt qui materiam spiritualem defendunt: in quorum sententia sunt argumentationes illæ facillimæ solutionis. Deinde si rationi sistendum est, undique angustiis & difficultatibus nos premi sentimus; posita enim sententia de animarum creatione difficilius est explicare quomodo originale peccatum pertranseat ex uno homine in posteros. Quamquam & huic difficultati quid sit respondendum posita animarum creatione ipse Augustinus præmonuit. Scio Bellarminum affirmare Theologos omnes, qui à quingentis annis fluoruerunt, unanimi consensione tradere quod singulorum animæ creentur ex nihilo. At non video quomodo hæc cohæreant cum iis, quæ scribit ad calcem præcedentis cap. x. *Non desunt hoc tempore, qui in ea S. Augustini dubitatione hærendum esse censuerunt.* Multos præterea Theologos propugnasse traducem animarum demonstrat Norisius citato loco, & Vossius lib. 2. Hist. Pelag. P. 3. Thesi 1. Scribit ipse Bellarminus S. Thomam q. 118. art. 2. opinionem de animarum propagine disertis verbis appellare hæresim. Verum cum Angelicus Doctor assertum suum probet ex eo quod virtus activa, quæ est in corpore, extendi nequeat ad productionem immaterialis substantiæ; manifestum est damnare ut hæreticam sententiam eorum, qui putant animam propagari per semen corporale: quod & nos hæreticum esse affirmamus.

14. Probatur modo prima propositionis pars: quod non est expressum in Scripturis, neque per exploratam traditionem comprobatur, & si ad solam humanam rationem exigitur, non tollit dubietatem quæstionis; id difficillimum est, & prudenter ab Augustino non definitum. Assertum de animarum origine apertis Scripturis non solvitur, Ecclesiastica traditione nequaquam finitum est, neque illud nostra mediocritas nosse potest, absque ulla saltem ambiguitate. Itaque Augustinus suum de origine animæ judicium suspendens sese demonstrat providentissimum, cautum, & magni consilii virum.

An-

15.
Notandum
quod ani-
ma non pro-
pagetur se-
mine corpo-
rali.

Antequam alteram partem demonstra-
re aggrediar, ne quis me coarguat quod
de propagine animarum videar hæsi-
tare: principio illud in ore vulgi posi-
tum repeto: *Non est discipulus supra*
Magistrum. Compello deinde doctum
piumque lectorem Magistri verbis, qui-
bus interpellavit Hieronymum: *Doce*
ergo quod doceam: nam ut doceam multi
à me flagitant, eisque me sicut alia multa,
et hoc ignorare confiteor. Adde quæ
S. Doctor scripsit de hac quæstione ad
Optatum: *Non erubescendum est homini*
confiteri se nescire quod nescit, ne dum se
scire mentitur, nunquam scire mereatur.
Cum eodem Augustino libro 11. Re-
tract. cap. 45. admoneo, ut cui libet ani-
mam singulis nascentibus dari, eam so-
lutionem hujus quæstionis admittat, *quæ*
contraria non sit apertissimis rebus, quas
de originali peccato fides catholica novit
in parvulis, nisi regenerentur in Christo
sine dubitatione damnandis. Profiteor
hac ætate omnes ferme Theologos con-
sentire, quod singulæ animæ creantur de
novo: nec defendendam esse opinionem
de animarum propagine nullis certis ar-
gumentis stabilitam adversus doctissimo-
rum virorum consensum: quod foret
proculdubio inconsideratæ temeritatis.
Sciscitanti vero utrum hæc communior
assertio spectet ad fidem, respondeo: Bel-
larminum lib. IV. de Amis. grat. cap. XI.
asserere sententiam de propagatione ani-
marum exploratum errorem esse, nec
tutum videri hoc temere de singulorum
creatione hæsitare. Ex adverso Eslus
dist. XVII. libri 2. §. 14. demonstrat non
pertinere ad fidem hoc maxime argu-
mento, quod nunquam Augustinus, Gre-
gorius & alii PP. supra memorati elegis-
sent dubitare de hac quæstione, si putas-
sent esse de Dogmate ad fidem pertinen-
te: insuper quod non possit nec eviden-
tibus scripturis ostendi, nec certa tradi-
tione probari; neque ullo Ecclesiæ de-
creto fuerit hætenus definita. Allegat
in hujus asserti confirmationem Victori-
num lib. 1. de Sac. parte 7. cap. 30.
Alphonsum à Castro libro de hæresibus
tit. Anima, & D. Thomam in 2. sent.
dist. XVI. q. 2. art. 2. Cardinalis Nori-
sius prope finem §. III. supra citati ait:
Suspenderet igitur etiam nunc assensum
Augustinus, et tunc gratias tantum age-
ret, cum certum modum proponerent,
quo data creatione animarum peccati ori-
ginalis propagatio adeo evidenti ratione
constaret, ut modus ille à nemine rejici
posset. Nos utique subscribendum du-
cimur tantorum virorum iudicio.

16.
Notandum
2.

Postremo neque illud negandum est,

videri etiam imbecillitati mentis meæ
probabiliorem sententiam de creatione
animarum non solum ob Scholasticorum
auctoritatem, qui, ut dictum est, illam
majori numero & consensione propu-
gnant; verum etiam quoniam objectio
de transfusione originalis peccati etiam
non admissa animorum propagine ex do-
ctrina Augustiniana diluitur. Neque
enim Catholica fides humanis duntaxat
conjecturis est vindicanda. Quapro-
pter Pelagianis ipsorum hostis acerrimus
& debellator invictissimus, & nomina-
tim versutissimo hæreticorum illorum
patrono, Juliano nempe in hæc verba
respondet quinti libri cap. 3. *Quid fugis*
ad obscurissimam de anima quæstionem in
paradiso? Ab animo quidem cepit elatio,
et ad præceptum transgrediendum inde
consensio, propter quod dictum est à ser-
pente, eritis sicut Dii, et c. Ut ergo et
anima et caro pariter utrumque punia-
tur, nisi quod nascitur renascendo emen-
detur, profecto aut utrumque vitiatum ex
homine trahitur, aut alterum in altero
tantum in vitiatum vase corrumpitur,
ubi occulta justitia Divinæ legis includi-
tur. Accedit quod non valet exigua
vis ingenioli mei traducem propaginem-
que percipere spiritualis substantiæ.
Nam quod propagatur seminis decisio-
ne, non potest esse nisi corporeum; si
ergo datur animæ semen decisum in pro-
lis generatione, necesse est ut sit exten-
sum, atque partibile: in causa autem,
& feminali ratione corporea animam la-
tere non posse demonstrat S. Pater
lib. VII. de Gen. ad lit. cap. 22. Quod
si animæ semen spirituale est, non videt
tarditas mentis meæ quomodo ex gene-
rantium femore valeat defluere. Spiri-
tualis enim res partibus caret, neque
aliam habemus ideam spiritus, nisi sub-
stantiæ inextensæ. Semen ergo animæ,
cujus decisione ipsa propagetur acies in-
telligentiæ, qua polleo, intueri non va-
let. Ipse Augustinus laudato libro se-
ptimo cap. 7. affirmat spirituales mate-
riam non satis intelligi. *Quid ipsa est,*
inquit, quod nomen, quam speciem, quem
usum in rebus conditis tenet? Vivit, an
non vivit? Si vivit, quid agit? Quid
confert universitatis effectibus? Beatam
ne vitam gerit, an miseram, an neu-
tram? Vivificat aliquid, an ab hoc etiam
opere vacat, et in quodam secreto uni-
versitatis otiosa requiescit, sine vigili
sensu motuque vitali? Si enim nulla prorsus
ad hoc vita erat, quomodo esset vita
futura quadam incorporea nec viva ma-
teries? et c. Sed de priori propositionis
parte jam satis.

Pro-

17.
Probationes.

Probatur secunda pars, videlicet quod anima non propagetur semine corporali. Ac primo: Anima spiritualis est, ut vidimus propos. 1. capitis præcedentis: Quod spirituale est, nequit decisione feminis propagari: Ergo anima semine deciso, & corporeo minime propagatur. Secundo: Augustinus, tametsi de Animorum propagine dubitavit, constantissime docuit non fieri rationalem animam hujuscemodi semine. *De cæterarum animarum adventu* (ait lib. x. de Gen. ad lit. cap. 21.) *utrum ex parentibus, an desuper sit, vincant qui poterunt. Ego autem adhuc inter utrosque ambigo, aliquando sic, aliquando autem sic: Salvo eo duntaxat, ut vel corpus esse animam, vel aliquam corpoream qualitatem seu coaptationem non credam, nec quolibet ista garriente me crediturum esse confidam.* Quod & profitetur Epistola 28. nunc 166. & Epist. 157. modo 190. necnon in 2. Retract. cap. 56. Insuper: Spiritualis substantia non potest contineri in creatura corporea tanquam in ratione causali; Si anima fieret semine, lateret in creatura corporea tanquam in ratione causali: Ergo non producit anima semine. Major demonstratur ab Augustino lib. vii. super Genes. cap. 21. *Si enim qui hoc sentiunt, hoc dicunt corpus quod & nos, id est naturam quamlibet longitudine, latitudine, altitudine spatium loci occupantem, neque hoc est anima, neque inde facta credenda est. Quicquid enim tale est, ut multa non dicam, in quacunque sui parte lineis dividi, vel circumscribi potest: quod anima si pateretur, nullo modo nosse posset tales lineas, quæ per locum secari non queunt, quales in corpore non posse inveniri nibilo minus novit.* Vide caput 111. præced. propos. 1. Consimilis est argumentatio S. Thomæ 1. p. q. cxviii. art. 2. quod impossibile sit virtutem cujusque corporalis materiæ productivam esse intelligentis substantiæ. Plura alia argumenta, sed omnia petita ex animæ immateriali natura vide apud D. Thomam q. 3. de Potent. art. 9. & 11. contra Gentes cap. 86. Victorinum de Sacramentis loco citato, Estium §. xv. dist. 17. & Scholasticos reliquos. Cum vero firmissime tenendum sit rationalem animam esse incorpoream; quisquis eam traduci assereret semine materiali ac partibili, aut de hoc hæsitaret, non solum cum Estio maximæ temeritatis nota à nobis esset insimulandus, verum etiam damnandus tanquam hæreticus cum D. Thoma memorato loco de potentia & q. 118. Et quoniam

R. P. Berti Theol. Tom. II.

enunciando hoc vocabulum *semen* communi sensu percipimus *materiam ferendi*, nomine autem *materiei* substantiam corporum generationi subjectam; etiam *semen* animorum nolumus in posterum nominari.

ADVERSÆ OPINIONIS ARGUMENTA SOLVUNTUR.

Rationalem animam semine propagari quidam evincere student pluribus argumentationibus, quas omnes collegit in libro de Immortalitate animæ Antonius Roccus: qui mentem humanam & corpoream, & materiali semine propagatam esse iniquo ac pertinaci stylo contendit; irrepsitque in animum philosophorum suis imaginationibus, non fidei obsequentium tam perniciose contentio. Horum argumenta præcipua hæc sunt. Primum: Ad creationem requiritur quod sit productio rei ex nihilo, quod sit ab agente supernaturali, & quod terminet ad verum esse reale; Anima non fit ex nihilo: Non ergo creatur. Probatur minor: si anima fieret ex nihilo, nullam haberet à materia dependentiam; dependet autem hæc anima ab hujus corporis temperie, alias quælibet anima in quodlibet corpus ingredi posset. Insuper si anima esset à corpore independens, nec ex passionibus corporis doleret, nec pereunte ac dissoluto corpore invita recederet. Diruta enim domo vel navi, nauta & hospes recedunt, quoniam corporei corporibus indigent, vel ad commodum, vel ad fulcimentum. Res autem spirituales non sic se habent. Itaque anima si spiritualis esset, nullo pacto à corpore dependeret.

18.

Objicitur.

Resp. concessa majori, nego minorem. Ad prob. dico animam non dependere à corpore ut sit, neque ut res spirituales percipiat, sed tantum ut exerceat munus *formæ* corpus vivificantis ac moventis, atque ut in corpore sensus dirigat, constituatque creaturam mediam inter Angelos, & mortua elementa, id est hominem præditum corpore & spiritu. Atque ideo liberum non est animæ ingredi quodcumque corpus, quoniam huc regendo ac vivificando à Deo Conditore destinatur, neque omnium indiscriminatim, sed hujus est *forma*, cum naturæ auctor rectissime statuerit, ut singula humani generis individua formam habeant peculiarem. Ulterius anima non producit extra corpus ut ad illud sponte suoque arbitrata devolvatur,

19.

Solutio.

Pp

tur, sed illi inferitur eodem, quo creatur, momento. Quis ergo nisi insipiens cogitare potest ut spiritus hominis sit indifferens ad unum corpus, vel alterum, modo sit incorporeus? Effet, nisi produceretur hac lege, ut una cum hoc corpore constitueret hominem individuum, neque huic corpori foret alligatus, ut illud regeret, sibiue melioris vitæ meritum compararet. Quod autem resolutio corpore anima recedat invita, pœna est originalis peccati. Exemplum nautæ, vel hospitis, ipsius animæ à corpore independentiam demonstrat. Nauta homo est ad regendam navim aut sponte, aut principis jussu destinatus. Quatenus homo non opus habet navigio, quo est ipse longe nobilior, nam & vitam interdum agit in continenti. Ut nauta, cujus refectaria navigatione transmittere, indiget navi. Hac dissoluta & dissipata, cogitur aut in litore miseram vitam ducere, aut felicior in portu. Refecta autem navi cursu & remis ad patriam tandem revertitur. Anima pariter est spiritualis substantia sed corporis forma, & quasi navicularia: nam illud regit, movet, & explore ad portum tentat appellere. Ut spiritualis substantia, præstantior est corpore, neque aliquid commodi ab illo captat: ut forma corporis, ab eo dependet, non quidem ut sit, sed ut mare perambulet, vitam nempe mortalem. Morte corpus, ut navis tempestate, dissolvitur: atque anima pro meritis vitam agit sive miseram, sive tranquillam. Resurget mortale corpus ad vitam perennem: & est resurrectio quasi dirutæ navis instauratio. Itaque hoc eodem navitæ exemplo apte explicatur quomodo rationalis anima à corpore sit pendens, & independens. Quod de corporalibus passionibus addit Roccus, primo in eum retorquetur: nam sæpenumero mens dolore afficitur etiam sublata causa, quæ excitat motionem corpoream. Dolet enim ac tristatur homo non solum in mutilatione membrorum, sed etiam dum se mutilum considerat, atque ad peragenda vitæ corporalis officia magis ineptum. Neque solis passionibus corporum afficimur, sed perturbationibus quoque animorum. Deinde ea est lex inter animam & corpus, ut illa hoc veluti instrumento in vitæ functionibus utatur: per vitia autem instrumentorum etiam artifices opera majori difficultate perficiunt; idoneoque calamo scriptitamus, labefacto autem non ita: nec tamen sumus nos naturæ ejusdem cum plumis anserum.

Arguit 2. Si anima natura sua sit forma corporis, & cum eo simul constituat unum per se, educitur de potentia materiæ; Quod de potentia materiæ educitur propagatur per semen: Ergo, &c. Præterea anima est talis forma, quæ ab agente naturali inducitur mediis subjectæ materiæ dispositionibus; Quod creatur, non producitur mediantibus materiæ dispositionibus: Igitur rationalis anima non creatur.

Resp. nego majorem. Non enim quilibet forma educitur de potentia materiæ, sed quæ corporea est, & extensa, atque à materia necessario dependet ut fiat, & conservetur. Petit ergo hæc argumentatio principium, & à calce ad carceres revocatur. Ut enim fateamur animam educi de potentia materiæ, demonstranda prius est ipsius animæ extensio. Quæ sane non evincitur ex eo, quod inferatur corpori jam disposito. Nam primi hominis anima non à generante, sed à Creatore producta est, formata prius corpore de limo terræ: & tamen animam primi hominis creatam esse fatetur Roccus; quandoquidem à supernaturali auctore nihil ad extra producitur per veram generationem, cum ipse materia in operum suorum molitione non indigeat; & si aliqua sunt ex materia præexistente, hanc non requirit facultas Conditoris, sed operis constitutio. Dispositiones autem corporum necessariæ non sunt, ut anima rationalis subsistat, sed ut sentiat, & peragat vitæ corporalis officia. Ergo si juncta à corpore sentire non poterit? Non utique, si sensationem dixeris passionem sui corporis, sive impressionem agitationemque partium corporearum, quæ animum non latet. At si sensatio accipitur pro mentis humanæ perceptione, etiam excitata per occasionem & præsentiam corporis peregrini, E. G. ignium infernalium, aut supernorum cælorum, non video cur anima à corpore divulsa sentire non possit. Quamquam, ne illam existimemus corpoream, sufficit si possit vel se ipsam, vel Angelos, vel Deum intelligere: quod utique facere poterit etiam à terreno corpore separata.

Præterea arguit Roccus. Si anima rationalis crearetur, non contraheret ex semine Adæ originale peccatum; Atqui contrahit: Non ergo creatur. Majorem probat 1. auctoritate Augustini, qui in libro de Origine Animæ, sive Epist. ad Hieronymum 28. ait parvulos originali peccato non obstringi, si animæ singillatim à Deo singulis nascentibus inferantur.

Addit

20.
Obijciatur 2.

21.
Solutio.

22.
Obijciatur 3.

Addit & rationem: Qui affirmant animam creari, & tamen originale contrahere peccatum, docent illam ex infecto corpore, cui inest, inquinari. Sed aliud est verba profundere, aliud sapere. Demonstrant, inquit, quomodo anima trahat ex semine Adæ peccatum, si anima nullam ex semine Adæ ducit originem. Nullum accidens absque subjecto potest existere, sive positivum illud sit, sive privativum: Peccati originalis subjectum est anima: Ergo si anima ex Adæ semine non propagatur, neque peccatum propagatione diffunditur. Hæc Roccus.

23.
Solutio.

Resp. Nego maiorem; & quoniam Adversarius abutitur etiam auctoritate Augustini, ei respondendum est, ut diximus S. Patrem responsum dedisse Iuliano: *Quid fugis ad obscurissimam questionem?* Nam salvatur ex æquo peccatum originale, sive anima vitiata traducatur ex Adam, sive inseratur corrupto ac sordido corpori. Quod Roccus opponat verba Augustini, facit ejus maxima & inconsiderata temeritas. Primum quoniam S. Pater nunquam dubitavit de propagatione animæ per semen corporeum, ut Philosophus iste contendit. Deinde quia S. Pater nec de propagine spiritali loquitur assertive, sed ambigit ubique, & difficultates scite prudenterque proponit. Imo in memorato libro prope finem affirmat se illam opinionem quod ex una fiunt omnes animæ, nolle discutere. Ad rationem productam respondendum est, Animam licet non propagetur per semen, infici ex consortio corporis, cum quo unum hominem constituit, sicut aqua vitiato in vase corrumpitur. Id vero quo pacto fiat, erit proximo libro inquirendum. Originalis maculæ subjectum esse animam concedimus: atque etiam ex hoc capite infertur animam esse incorpoream; peccatum enim aut iustitia non sunt affectiones corporum, sed spirituum. Falsum quoque est accidentia absque subjecto nunquam traduci. Transseunt de uno in alterum (inquit Estius in 2. dist. 17. §. 16. ad 10.) subjecto non transfuso hæreses, errores, vitia, lepra, pestis, aliaque morum & morborum contagia.

24.
Instantia.

Insistit. Si est animus à Deo insertus corpori, non ex propagine ac semine, recte Pelagiani objiciebant Catholicis, quod Deum faciant injustum. Quæ est enim iustitia spiritum incontaminatum nihil habentem commune cum carne huic alligare, peccati maculæ, poeniseque subjiendum?

R. P. Berti Theol. Tom. II.

Resp. Nego malam injustamque consecutionem. Non enim peccatum ex Divina institutione, & spectata vi creationis traducitur, sed humano reatu, & primi parentis malitia: cujus causâ corporeo vase polluto, quod Deus terrenum sane, sed defæcatum & absque forde formavit, non debet instituendæ naturæ ordinem immutare. Quod apostolus docet ad quartam objectionem Vincentianam Beatus Prosper in hæc plane verba: *Prævaricatio hominum disposita à seculis creationis ordinem turbare non potuit, & merito creatura peccatrix penalem dominationem illius patitur, cui relicto vero Domino, sponte se vendidit. Hæc quippe servitus non institutio est Dei, sed iudicium, &c.*

25.
Responsio.

Argumentatur rursus memoratus Peripateticus. Humanum semen habet fecunditatem, quæ attingit terminum formalem generationis: Terminus generationis est anima: Ergo anima gignitur feminis fecunditate. Minor probatur primo quoniam semen canis animam canis producit: Igitur semen hominis animam hominis. Ulterius Brutorum animæ excedunt perfectione brutorum semen, & nihilofecius per illud propagantur. Gigni ergo & propagari potest rationalis anima per semen hominis, quamvis eodem semine sit perfectior. Amplius: Si anima vegetativa aut sensitivaeducta de potentia materiæ, nollit Deus creare animam rationalem, quidnam ex illo homine nasceretur, brutum animal, an homo? Insuper naturalissimum est omnium viventium non orbatorum generare sibi simile: Itaque vel simile sibi generat homo, vel erit orbatus & putrigenitus. Generat ergo simile: At similitudo non consistit in materia, sed in specie, natura, & forma: Igitur etiam forma, quæ est anima, ab homine generatur.

26.
Obijciunt 4.

Resp. nego minorem. Etenim homo generat hominem. non quod fecunditas seminis attingat productionem animæ; sed quoniam inducens dispositionem materiæ, cui Deus ex institutâ naturæ lege inserit animam spirituales, est efficiens causa unitiois partium, quibus constituitur rationale animal, homo. Et quoniam Philosophus, cum quo disputo, catholicus videri vult, & Sanctorum Conciliorum recipit auctoritatem, respondeat an Virgo Maria sit Dei Mater, si neque Divinam naturam, neque Verbi personam potuit alia ratione generare, quam subministrando materiam, cui substantialiter unitus est filius Dei? Aut ergo desinant Roccus, Pompona-

27.
Solutio.

Pp 2

tius,

tius, & reliqui hujus furfuris se jactare Catholicos, aut fateantur necessarium non esse ad veram generationem, quod fecunditas seminis cujusque termini productionem attingat. Quoniam vero nos provocant ad solam physiologiam; nego hominem deterioris esse conditionis, quam sint bruta animalia, propterea quod nequeat animam generare. Imo ex quo præditus sit anima spirituali præstat viventibus cæteris, quantum rei corporeæ substantia spiritualis; & etiam hominis generatio generationibus irrationalium, quantum dispositio materiæ & partium unio est in hominibus, quam sit in reliquis, mirabilior. Quod sequitur de perfectione animæ brutorum, falsum est in eorum sententia qui nullam animam agnoscunt, præter mentem humanam, à corporis figuratione distinctam. Figuratio enim & dispositio partium est quidem rerum corporalium perfectio, sed quæ sita est in modificatione materiæ, non in productione novæ substantiæ. Atque materiam explicare & disponere possunt singula quæ moventur. Rationalis autem substantia non est quædam corporalis materiei dispositio; nam quantumvis materia elaboretur, nequit esse principium percipiendi invisibilia & Divina. Atque hæc philosophandi ratio videtur in hac quæstione satis idonea ad solvenda Adversariorum Sophismata. In sententia autem Peripatetica recurrendum est ad educationem formarum ex præexistente materia. Anima quippe sensitiva neque existere potest, neque munus aliquod exercere nisi dependenter à corpore, & idcirco de potentia materiæ potest educi. Sed rationalis, cum non dependeat à materia in omni prorsus operatione, nequit produci ex præexistente subjecto. Disposito corpore tenetur Deus Animam ei conjungere, non absolute, sed hoc providentiæ ordine præsupposito: unde tertia argumentatio inutilis est, & inepta. Si Deus alium naturæ ordinem institueret, & animam non crearet, nasceretur homo irrationalis, non hujus institutionis. Ad ultimum vero constat ex dictis, hominem generare simile quatenus ita materiem disponit, ut ei Deus inserat animam, qua species & natura humana perficitur. Nam inserta anima corpori filius gerit imaginem & similitudinem Patris, tametsi anima non sit ex ejus semine propagata.

28. Insuper objicit: Anima rationalis, sensitiva, & vegetativa est in homine una eademque: Homo generat animam ve-

Objicitur 5.

getativam & sensitivam: Igitur generat & animam rationalem.

Resp. Falsam esse in sententia plurium Philosophorum majorem: nam in animalibus nullam aliam animam sensitivam agnoscunt præter quamdam musculorum, spirituum, artuum, fibrarumque dispositionem, & præter subtiliores partes sanguinis, quibus corpora apte disposita moveantur. Hæc vero, nisi anima rationalis insit, omni sensu destituuntur. Est enim sensus, inquit, mentis perceptio excitata fibrarum nervorumque concussionibus. In quorum principiis distinguenda erit minor. Homo generat animam vegetativam, & sensitivam, id est corporea membra quæ dilatantur & crescunt, atque ad illorum concitationem præfens Anima, quam Deus creat, percipit sensibilia, concedo: Generat animam vegetativam, & sensitivam, id est, quamdam substantiam à materia corporali, ejusque modificatione sejunctam, nego. In Peripatetica autem Schola respondetur animam vegetativam & sensitivam perfectam jam foetu, & adveniente anima rationali interire, quoniam hæc illarum virtutem præcontinet, & sola movere potest, & vitam tribuere corporalibus membris: aut, si magis placet, tres simul animas consistere in eodem corpore, & vegetativam ac sensitivam traduci, rationalem creari.

Adhuc argumentatur. De ratione cujusque animæ est informare materiam, & ei adæquate aptari: Rationalis anima informat materiam: Ergo ei aptatur adæquate. Aptari autem quid est, nisi partes materiæ partibus formæ respondere? Partibus itaque constat anima, & gignitur corporali propagine. Tandem qui animam docent creari à Deo, asserunt illam totam esse in qualibet parte corporis. Hinc vero sequitur manifestissima contradictio: nam abscisso brachio ubi tota erat anima, jam remota est à toto corpore reliquo, & remanet tota in eodem corpore. Tota ergo divulsa erit, & tota remanet. Hactenus Antonius Roccus.

Resp. Et hæc in sententia modernorum Philosophorum nihil urgere. Distinguunt hi in homine duplicem formam, materialem, quæ est ipsa humani corporis figuratio, & spirituales, scilicet mentem in unaquaque parte corporis alicujus sensus fungentem munere, modo organa sint apte disposita. Idem videtur sentire Augustinus, qui de Fide & Symbolo cap. 3. inquit: *Homo excepta forma membrorum, quæ diver-*

29.
Solutio.

30.
Objicitur 6.

31.
Solutio.

diversis generibus animantium diversa tributa est, non differt à pecore, nisi rationali spiritu, qui mens etiam nominatur. Itaque respondemus formam illam, quæ partibus materiæ divisibilitate sua coaptatur, esse illam formam quæ consistit in figura & dispositione membrorum, per quam homo nihil differt à pecore, non mentem ac formam spirituales, per quam hominis species constituitur nobilior reliquis animantibus. At Peripateticus reponet, animam singulis membris aptari, quoniam licet inextensa, virtualiter divisibilis est, id est habet virtutem, quæ singulis partibus corporis applicatur. Diluent pariter utrique Philosophi argumentationem postremam. Illi enim respondebunt animam in ea parte cerebri consistere, ad quam nervorum omnium pertingunt filamenta, quibus corporalia membra tuetur, atque sentit quicquid accidit exterius, fibrasque aut comprimit, aut divellit. Quare scisso brachio non anima dividitur, sed venæ, arteriæ, aliæque filamenta, per quæ ab anima residente in cerebro movebatur. Similia reponent qui statuunt animæ sedem in corde. Nec tamen si totam etiam illi brachio inesse arbitraris, inferitur animam una fuisse concessam, sed tantum à scisso membro discessisse. Imo neque anima sensitiva, quæ tamen corporea est, dividitur juxta Peripateticos, dum brachium abscinditur: sed secantur duntaxat animæ imperfectorum, quorum corpora sunt paribus segmentis conglutinata, ut lacertæ & lumbrici.

32. *Obijciunt.* 7. Oppones ultimo. Quod anima fiat ex propagine, & de femore parentum egrediatur, videtur sacris literis magis conforme. Ergo anima propagatione seminis generatur. Probatur antecedens I. Genes. II. 23. dicitur mulier sumpta à viro, neque in ejus formatione legitur Deum inspirasse in faciem ejus spiraculum vitæ. Ergo anima Evæ ex anima Adæ facta est, neque Deus aliam, quam primi hominis animam produxit ex nihilo. II. Ejusdem libri cap. XI. 5. legimus, quod Abraham profecturus de Haran tulit Sarai uxorem suam: *Et animas, quas fecerant in Haran.* Et cap. XLVI. 26. habetur: *Cunctæ animæ, quæ ingressæ*

sunt cum Jacob in Aegyptum, & egressæ sunt de femore illius, &c. Fiunt ergo animæ à generantibus, atque illorum ex femore egrediuntur. III. Apostolus ad Hebræos cap. VII. 9. demonstrat Sacerdotium Christi esse nobilius Levitico, quoniam illud præfiguratum est in Melchisedech, cui decimas omnium divisit Abraham; ideoque, *Et per Abraham Levi decimatus est: adhuc enim in lumbis Patris erat, quando obviavit ei Melchisedech.* At Levi non erat in lumbis Abraham ratione solius carnis, sed etiam animæ; alias etiam Christus decimatus fuisset, cum natus sit ex semine Abraham secundum carnem. Igitur universorum hominum, excepto Christo, tam caro, quam anima propagatur ex femore, lumbisque parentum.

Resp. nego ant. Ad priorem probationem dico in Genesi nec legi animam Evæ fuisse traductam, sed tantum quod corpus illius fuerit extractum de corpore Adæ: unde hoc argumento non probatur nec creatio, nec propagatio animorum. Dicitur autem mulier *Virago*, quoniam est os de osse viri, & caro de carne, ut habetur eodem versu: non quod sit anima de anima, & spiritus de spiritu. Vide Augustinum Epist. 28. ad Hieron. Ad alteram respondet S. Pater in Epist. ad Opratum num. 19. filios Abraham, & Jacobi appellari Animas modo quodam locutionis, quo significatur per id quod continetur illud quod continet, sicut Virgilius ait septimo Aeneid. *Vina coronant*, cum coronentur vasa vinaria. Animadvertit etiam Gen. 46. haberi pronomen relativum masculini generis, *Qui egressi sunt de femoribus ejus*: quo manifeste significatur exiisse de femore patris homines, non animas. Id vero secundum versionem LXX. in qua legitur: *οἱ ἐκασθέντες ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ*; nam Vulgata habet ut supra recitatum est. Ad ultimum respondet lib. x. de Gen. ad lit. cap. 20. Christum non fuisse cum Levi decimatum in femore Abraham, quoniam non venit in uterum matris per viri concubitum, sed à virgine conceptus est absque semine. Pergamus itaque ad reliquas controversias, nam de origine Animæ videmur satis superque dixisse.

33.
Solutio.

